

Postrehy k úvahe nad spôsobom rozhodovania v Súdnej rade SR

Kolegyňa JUDr. Katarína Javorčíková v článku s názvom „Rozhodli sme, zabudnite... alebo... O elitách“ **obsahove zdôraznila**, že „...zákony pre súdnu prax v súčasnosti kladú prísne požiadavky na presvedčivé a zrozumiteľné odôvodnenie súdnych rozhodnutí... logicky, ak toto platí pre rozhodnutia sudcov (ako spoločenskej elity) v súdnych veciach, malo by to platiť aj na rozhodnutia súdnej rady, ako elity v samom súdnictve... a tak sa dotknuté osoby nedozvedia, prečo... súdna rada niekoho navrhla na vymenovanie za sudcu a iného nie..., prečo niektorí sudcovia, ktorí dosiahli vek 65 rokov, sú prezidentovi navrhnutí na odvolanie a iní nie...“.

Argumentácia úvahy prekvapujúco prehliada (nerešpektuje) záväznú judikatúru ústavného súdu najmä o realizácii ústavných kompetencií (spôsobu rozhodovania) súdnej rady, právnej povahy uznesení súdnej rady a zabezpečenia dodržiavania transparentnosti jej konania a rozhodovania (napr. PL ÚS 10/05, II. ÚS 5/03, III. ÚS 238/05, III. ÚS 79/04, III. ÚS 128/09, II. ÚS 29/2011, I. ÚS 76/2011).

Je potrebné si uvedomiť existenciu **zásadného koncepčného rozdielu pri rozhodovaní člena súdnej rady a pri rozhodovaní sudcov** pri výkone súdnictva. Vyplyva to jednoznačne z odlišnej ústavnej úpravy čl. 142 ods.2 ústavy (výkon súdnictva) a čl. 141a ods.5 ústavy (t.č. po novele čl. 141a ods.6 ústavy) o prijímaní uznesenia súdnou radou. Predmetný článok 141a ods.5 ústavy je štandardným procesným ustanovením, ktoré nemožno vykladať tak, že hlasovať musia vždy všetci členovia príslušného orgánu, takže je dovolené rozhodovať viacerými spôsobmi (za, proti, zdržať sa, nezúčastniť sa hlasovania), čo je pri výkone súdnictva (súdení) neprípustné, keďže je vylúčené zdržanie sa hlasovania alebo neúčast' na hlasovaní.

Výsledok hlasovania týkajúci sa kreovania verejných, resp. ústavných činiteľ'ov (nielen rozhodovania súdnej rady o predložení kandidátov návrhov na sudcov) **sa neodôvodňuje**, pričom za hlasovanie nemožno brať hlasujúceho na zodpovednosť a samotné neodôvodnenie uznesenia, ktoré znemožnilo získať ústavnú funkciu, **nie je ani porušením čl. 30 ods.4 ústavy**.

Uznesenie súdnej rady, **ako výsledok hlasovania orgánu verejnej moci je totiž skutočnosťou verejného práva** vo forme rozhodnutia adresovaného prezidentovi (**nejde o individuálny právny akt**). Súčasne platí, že ide o realizáciu ústavného oprávnenia súdnej rady (nie o ústavnú povinnosť) ako ústavného orgánu zabezpečujúceho nezávislosť súdnej moci.

Platná zákonná úprava o priebehu rokovania súdnej rady **je považovaná za minimálny akceptovateľný štandard nearbitrárnosti (zabezpečenie transparentnosti rozhodovania)**, lebo z dostupných informácií kandidát aj verejnosť získava predstavu o kritériách výberu, pričom tajnosť hlasovania neznamená, že nie je možné vyhovieť istým implicitným požiadavkám objektívnosti. **Tajnosť hlasovania** tvorí pritom neoddeliteľnú súčasť slobodných volieb, lebo dáva voličom záruku, že nemusí mať potencionálny strach

z následkov svojho volebného rozhodnutia, čím sa znemožňuje ovplyvnenie volebných výsledkov. Opačný postup môže totiž viesť k nátlaku na voliča (člena súdnej rady), aby hlasoval verejne a teda i očakávaným spôsobom.

Pri dôslednom dodržiavaní zákonnej úpravy o priebehu rokovania súdnej rady (evidovanie dostatočného rozsahu relevantných informácií) **je možné vždy extrahovať** z týchto dokumentov **odôvodnenie** (dôvod) rozhodnutia súdnej rady (pozitívneho alebo negatívneho pre uchádzača).

Je potrebné **zdôrazniť aj skutočnosť, že dosiahnutie veku 65 rokov** u sudcu, nie je absolútnou prekážkou výkonu súdnictva konkrétnym sudcom, u ktorého má súdna rada posúdiť, či je ešte prínosom pre výkon súdnictva, resp. súdnu moc (**kritériá ústavného súdu**), takže súdna rada nemá ústavnú povinnosť predkladať prezidentovi návrhy na odvolanie sudcu pre dosiahnutie veku.

Považujem za potrebné reagovať aj na stanovisko kolegyne, ktoré bolo publikované **v denniku Hospodárske noviny dňa 26.7.2016**, týkajúce sa proklamovanej podpory prezidenta za opätovné odmietnutie vymenovania ústavných sudcov v podstate z dôvodu „...považujeme za legitímne aj to, že prezident postupoval v súlade s platným nálezom v obdobnej situácii, aká bola pri vymenovaní generálneho prokurátora...“.

Prezentovaný **názor neprihliada na obsah rozhodnutia** senátu ústavného súdu (**III. ÚS 571/2014**) a pléna ústavného súdu (**PL ÚS 45/2015**), ktoré sú nepochybne záväzné (konečné a nezmeniteľné) prioritne pre účastníkov konania pred ústavným súdom (čl. 133 ústavy), kde bol vyslovený záväzný právny názor **o povinnosti prezidenta republiky** vymenovať z dvojnásobného počtu kandidátov presne polovicu za sudcov ústavného súdu a súčasne **vylúčili (zakázali) prípustnosť aplikácie** výkladu ústavy **o vymenúvaní** (t.j. nie vymenovaní) **generálneho prokurátora** pri rozhodnutí o vymenovaní ústavných sudcov, vzhľadom na zásadné rozdielnu ústavnú konštrukciu kreácie týchto ústavných funkcií (čl. 134 ods.3, 139, 150 ústavy), čo vylučuje opodstatnenosť tvrdenia o existencii obdobnej situácie.

Košice 2.8.2016

JUDr. Juraj Sopoliga
prezident ZSS